

C46 – OND6

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2005-2006

27 oktober 2005

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR ONDERWIJS, VORMING, WETENSCHAP EN INNOVATIE

INHOUD

Interpellatie van mevrouw Marie-Rose Morel tot de heer Frank Vandenbroucke, vice minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over bijzondere curriculaire maatregelen aan de universiteiten met betrekking tot allochtonen en taalvereisten	1
Met redenen omklede motie	4
Vraag om uitleg van mevrouw Marijke Dillen tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over het toenemende aantal gevallen van zelfverminking bij jongeren	4
Vraag om uitleg van mevrouw Kathleen Helsen tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over BuSO-voorzieningen type 4 in het Vlaamse onderwijslandschap	7
Vraag om uitleg van mevrouw Marleen Vanderpoorten tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de verlaging van de leerplicht	8
Vraag om uitleg van de heer Robert Voorhamme tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over laattijdige inschrijvingen in het onderwijs	13
Vraag om uitleg van mevrouw Cathy Berx tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de werkgroep-planlast in het kader van CAO VII	15

Voorzitter: mevrouw Monica Van Kerrebroeck

Interpellatie van mevrouw Marie-Rose Morel tot de heer Frank Vandenbroucke, vice- minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over bijzondere curriculaire maatregelen aan de universiteiten met betrekking tot allochtonen en taalvereisten

De voorzitter: Mevrouw Morel heeft het woord.

Mevrouw Marie-Rose Morel: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, gelijke kansen in het hoger onderwijs kan men niet langer reduceren tot gelijke puntenscores voor mensen met dezelfde capaciteiten. Ik heb de indruk dat vandaag gelijke kansen steeds meer worden opgevat als uitzonderingsmaatregelen, heel vaak voor allochtone studenten.

Dit houdt twee gevaren in. Ten eerste neigt dit naar het discrimineren met het oog op het wegwerken van een vermeende discriminatie. Ten tweede brengen mogelijke uitzonderingsmaatregelen betreffende het curriculum enorme risico's op het vlak van de onderwijskwaliteit met zich mee. Ik sta niet alleen met dat standpunt, getuige de visie van de eminente hoogleraar De Leenheer, erector van de universiteit van Gent.

De universiteit van Hasselt is bereid deze risico's te nemen. Vice-rector Mieke Van Haegendoren kondigde aan dat de universiteit allochtone studenten een studiespreiding en een aangepast talenpakket wil aanbieden. Dat staat in schril contrast met de aanpak van de VUB, die, in navolging van de Erasmus-hogeschool, stelt dat extra taallessen een pluspunt kunnen zijn. De VUB wil voor allochtone studenten de lat wat hoger leggen in plaats van lager. De motivatie luidt dat een beperkte kennis van het academisch Nederlands een belangrijk obstakel is voor allochtonen in het hoger onderwijs. Dat kan worden verholpen met extra lessen Nederlands.

Minister Vandenbroucke is een grote voorvechter van een progressief gelijkheidsbeleid. Nochtans is ook hij niet blind voor de mogelijke gevaren. Enige

verheldering is nodig over de plannen van de universiteit van Hasselt. Ik zou in dat verband ook graag een antwoord krijgen op vragen over het wettelijke kader waarbinnen de universiteit dat plan wil uitvoeren. Het is me niet duidelijk of dat juridisch allemaal wel kan.

Een: wist de minister van dit plan? Heeft de universiteit hem hierover gecontacteerd vooraleer het plan aan de pers en aan de studenten voor te stellen? Als hij hierover met de universiteit heeft overlegd, zou ik willen weten wat het resultaat daarvan was.

Twee: is hij van oordeel dat de universiteit het decreetale kader correct interpreteert? Staat deze werkwijze niet haaks op de rationalisatie die de minister overal probeert te realiseren?

Drie: gaat hij akkoord met de stelling van onze fractie dat, als deze maatregel toch wordt doorgevoerd, onder geen beding mag worden geraakt aan het niveau van de cursus Nederlands voor de allochtone studenten in het resterende gedeelte van het curriculum?

Vier: kan de minister aantonen dat de kwaliteit van het eindexamen van de allochtone studenten die per slot van rekening minder vakken zullen hebben afgelegd, even groot is als dat van studenten die het volledige parcours hebben afgelegd? Zullen de werkgevers niet snel genoeg weten dat de ene afgestudeerde TEW'er meer vakken heeft afgelegd dan de andere, en zullen ze daarop niet worden afgerekend? Misschien is de maatregel uiteindelijk niet zo'n goede zaak voor de allochtone studenten zelf.

Vijf: hoe zal de kennis worden gecontroleerd van een taal die niet wordt gedoceerd aan de universiteit? Een student zou immers een taalvak mogen laten vallen als hij een andere taal die hij thuis spreekt voldoende beheerst. Welke objectieve parameters worden daarvoor aangewend?

Zes: welke zijn de officiële talen? In Nederland is het Limburgs bijvoorbeeld als een afzonderlijke taal erkend. Ik neem aan dat we dat in Vlaanderen niet zullen overnemen. Hoe zal de overheid dat hier aanpakken?

Zeven: kan de minister bevestigen dat het voorstel om het eerste academiejaar TEW aan de universiteit van Hasselt te spreiden over 2 jaar niet alleen voor allochtonen geldt? Uit de tekst leid ik af dat die maatregel alleen voor allochtonen zou gelden, en dat zou een grove discriminatie van niet-allochtonen studenten betekenen.

Acht: wat is de mening van de minister over het standpunt van erector De Leenheer dat een fanatiek gelijkheidsbeleid risico's inhoudt? Hij zei op 4 oktober 2005: 'Ik hoor Vandenbroucke pleiten voor meer gelijke kansen. Daarbij moet hij er wel opletten dat ook de beste studenten voldoende kansen krijgen. Zij mogen niet in middelmatigheid worden ondergedompeld.'

De voorzitter: De heer Van Baelen heeft het woord.

De heer Gilbert Van Baelen: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, de vraag van mevrouw Morel is erg suggestief. Ze heeft niet gelezen wat er in het plan staat. Ze suggereert dat wordt gestreefd naar vervlakking en niveauperlapping.

Het tegendeel is echter waar. Het gaat in wezen om de begeleiding van taalzwakkere jongeren. Het doet er niet toe of het allochtonen of autochtonen zijn. In Limburg zijn er overigens veel meer autochtone jongeren uit gezinnen met een lage sociaal-economische status en een 'lagere' sociaal-culturele achtergrond dan allochtone jongeren in een vergelijkbare toestand. Mevrouw Morel gooit dat allemaal op één hoopje. Ze vindt dat we geen bijkomende inspanningen mogen leveren betreffende academische taalkennis.

De afgelopen jaren gebeurden die inspanningen overigens al. De universiteit van Hasselt wil gewoon het al bestaande updaten en versterken. Het is een groot en waardevol project om het gigantische probleem van studie-uitval zo snel mogelijk te beperken en te voorkomen via begeleiding. Het academisch taalgebruik is daar een van de essentiële elementen van, naast het feit dat de universiteit een heel ander milieu is dan de thuisomgeving opgegroeid.

Tot slot wil ik stellen dat de basiskwaliteit voorop staat. De accreditatie zal de basiskwaliteit zeker goed bewaken en beveiligen, ook voor de toekomst. Op dit ogenblik bestaat er op decretaal vlak geen enkele grens die de beste jongeren zou beletten zich te ontploien.

Mevrouw Cathy Berx: Ik sluit mij aan bij de woorden van de heer Van Baelen. Ik verwijs nog naar een artikel in De Morgen van vandaag. Als antwoord op een onderzoek naar taalvaardigheid en spelling bij studenten, biedt de VUB een opvolgingstraject aan voor academisch Nederlands. Het moet worden toegejuicht dat universiteiten grote inspanningen leveren om de drempels voor de doorstroom naar het hoger onderwijs weg te werken. Ik zie niet in waar er discriminatie zou ontstaan bij het wegwerken van vermeende discriminatie. De vraag van mevrouw Morel is zeer tendentius en getuigt niet van veel bereidheid om in onze samenleving werk te maken van gelijke kansen voor iedereen in functie van eenieders talenten.

Mevrouw Marie-Rose Morel: Ik heb toch de positieve maatregelen aangehaald die de VUB aandraagt. In plaats van vakken af te schaffen biedt ze een extra cursus Nederlands aan.

Het kan niet dat men voor bepaalde groepen studenten vakken uit een curriculum zou halen, want dan zijn er aan de eindmeet twee verschillende diploma's. De arbeidsmarkt zal binnen afzienbare tijd het verschil vaststellen. Die tweespalt wordt nu gezaaid. De oplossing van de VUB juich ik echter toe, in tegenstelling tot die van de universiteit van Hasselt die de lat lager legt.

De heer Gilbert Van Baelen: Het is misschien goed contact op te nemen met de betrokken universiteit en navraag te doen over de inhoud van het plan. Men moet de pers niet altijd op haar woord geloven. Uw bewering is pertinent onjuist.

Mevrouw Marie-Rose Morel: Ik hoop dit van de minister te kunnen vernemen.

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Zoals mevrouw Morel weet, voer ik gelijke kansen in het onderwijs, ook in het hoger onderwijs, bijzonder hoog in het vaandel. Als anderen die interesse delen, kan ik mij daar alleen maar over verheugen.

Tot mijn spijt moet ik echter vaststellen dat de geestdrift waarmee mevrouw Morel zo uitvoerig over dit thema interpelleert, helaas leidt tot een aantal suggestieve veronderstellingen en overhaaste conclusies. In mijn antwoorden zal ik een en ander in een cor-

recte context proberen te plaatsen, in de hoop dat het zinvol is om dat te doen.

Er is geen overleg geweest met de universiteit van Hasselt, en dat hoeft ook niet. Het is immers een wezenlijk kenmerk van ons hoger onderwijs dat de universiteiten en de hogescholen, binnen het kader van de regelgeving en met respect voor de kwaliteitsstandaarden, autonoom het curriculum van hun opleidingen invullen.

Op de tweede vraag of deze werkwijze een correcte interpretatie is van het huidige decretale kader en of deze werkwijze van ontdebelling niet ingaat tegen de opgelegde rationalisatie, wil ik eerst en vooral zeggen dat ik moet antwoorden in de voorwaardelijke wijs, want de Raad van Bestuur heeft nog geen concrete beslissing genomen. De universiteit van Hasselt is nog niet klaar met de precieze vormgeving van dit plan. Als de plannen echter werkelijkheid worden, dan zie ik de voorgestelde werkwijze inderdaad overeenstemmen met het huidige decretale kader. De universiteit van Hasselt wil gebruik maken van de mogelijkheden in artikel 21, paragraaf 1, van het Universiteitendecreet om studenten in het eerste jaar niet voor het maximale aantal studiepunten in te schrijven.

Die studiespreiding is trouwens niet verplicht, het is een vorm van ondersteuning bij de studievoortgang. Het aangepaste talenpakket dat u in uw inleiding aanhaalde, betekent immers niet dat bepaalde categorieën studenten minder zouden moeten presteren dan anderen. In de faculteit TEW kiezen de studenten drie vreemde talen uit een brede waaier. De universiteit van Hasselt wil aan studenten die het Nederlands niet als moedertaal hebben, voortaan de mogelijkheid bieden om in het eerste jaar een vak academisch Nederlands te volgen. Ik ga er gemakshalve van uit dat u er niet aan twijfelt dat de Nederlandse taal in het hoger onderwijs wel degelijk nog een plaats heeft.

In het tweede en derde jaar krijgen deze studenten de kans om de kennis van hun moedertaal te valideren. Concreet betekent dit dat alle studenten op het moment dat ze hun einddiploma verwerven, kennis zullen hebben verworven van drie voor hen vreemde talen, naast hun moedertaal. De regelgeving laat deze vorm van 'differentiëring' perfect toe.

Het gaat hier trouwens absoluut niet om een inbreuk tegen de gewenste rationalisatie. Dat zou immers betekenen dat de realisatie van de Hasseltse plannen

tot een overaanbod van gelijkaardige opleidingen leidt. Net het tegendeel is waar: de universiteit van Hasselt probeert net te beantwoorden aan een vraag naar onderwijsaanbod.

Het kan nooit de bedoeling zijn dat bepaalde maatregelen de kwaliteit van een opleiding schaden. Dit zou zeker worden bestraft door de systemen van interne en externe kwaliteitszorg, maar bovendien zou het van niemand de belangen dienen, en zeker niet de belangen van de studenten uit de beoogde doelgroep. Vooral zij hebben er immers alle belang bij om op het einde van hun studies met een hoogwaardig diploma te kunnen uitpakken. Ik heb in het recente verleden nog bij herhaling op dit punt gehamerd.

Ik zie eerlijk gezegd niet goed waar het gevaar van diploma's op twee snelheden zou kunnen schuilen. Het gaat hier om gedifferentieerde trajecten, het ene al even Hasselts en dus Vlaams als het andere, die uiteindelijk tot dezelfde resultaten leiden, dezelfde 'learning outcomes' in het internationale onderwijsjargon.

Hoe de 'verdieping' in de moedertaal concreet vorm zal krijgen, moet nog worden uitgezocht binnen de universiteit van Hasselt. Men denkt onder meer aan afspraken met talencentra, waar de studenten cursussen kunnen volgen. Het is in eerste instantie de taak van de universiteit om daar de kwaliteit van te waarborgen. Via visitatie en binnenkort ook accreditatie zal uiteraard ook de toets van de externe kwaliteitszorg worden toegepast.

Nogmaals, hoe de 'verdieping' in de moedertaal concreet vorm zal krijgen, moet binnen de universiteit nog worden uitgezocht. Het lijkt me normaal dat alleen erkende cultuurtalen worden aangeboden. Ik begrijp dat u graag over de grenzen kijkt, maar tot spijt van wie het benijdt, geniet het Limburgs bij ons niet diezelfde bijzondere status als in Nederland. Limburgs sprekende studenten, van welke herkomst ook, hebben bij ons niet het Limburgs als officiële moedertaal.

Zoals gezegd gaat het niet om een verplichte maatregel tot studiespreiding. Het moet veeleer worden gezien als een vorm van flexibiliteit en van ondersteuning van de studievoortgang. Dat ligt ook volledig in de lijn van de mogelijkheden van het Flexibiliseringsdecreet.

U citeerde erector De Leenheer. Om te beginnen kan ik moeilijk een oordeel vellen op basis van

een losstaand citaat in de pers. Dat zou ook niet echt behoorlijk zijn. Ik begrijp trouwens niet goed op welke gronden u de woorden van erector De Leenheer zowaar associeert met 'een fanatiek gelijkekansenbeleid', noch wat u daar precies mee bedoelt.

Ik kan wel herhalen wat ik met een gelijkekansenbeleid bedoel. Een gelijkekansenbeleid in het hoger onderwijs moet aan iedereen, die om redenen buiten zijn of haar capaciteiten om, dreigt te mislukken in het hoger onderwijs, de nodige kansen bieden. Sommigen laten het, bewust of onbewust, maar alleszins ten onrechte, uitschijnen alsof het hier alleen om Vlaamse studenten van allochtone afkomst zou gaan. Dat is uiteraard een verkeerde voorstelling van zaken. Er zijn nog wel andere categorieën van studenten die wel de nodige talenten hebben voor het hoger onderwijs, maar door materiële of immateriële omstandigheden uit de boot vallen. Denk maar aan studenten met een handicap of functiebeperking, studenten uit minder gegoede milieus of aan mensen die pas op latere leeftijd in het hoger onderwijs kunnen instromen. In de voortgezette stadia van het hoger onderwijs en in de wetenschappelijke carrières duikt dan weer de man/vrouw-kloof op. Voor mij zijn dit allemaal aspecten van een omvattend gelijkekansenbeleid in het hoger onderwijs.

Ik heb erop gehamerd dat kansen op middelmatigheid geen gelijke kansen zijn. We moeten kansen bieden op hoge kwaliteit en voor mij is een gelijkekansenbeleid en een kwaliteitsbeleid eigenlijk één en ondeelbaar. Dat is mijn fundamentele overtuiging.

De voorzitter: Mevrouw Morel heeft het woord.

Mevrouw Marie-Rose Morel: Uw laatste zin doet mij zeer veel plezier. Ik merk een zorg, ook voor mensen die extra faciliteiten krijgen en daar achteraf op de arbeidsmarkt worden op afgerekend. Dat kan niet de bedoeling zijn, daarvoor moeten we opletten.

Er moet nog erg veel worden ingevuld door de universiteit zelf. Ik zal nog een poging doen om een antwoord te krijgen van de universiteit, mijnheer Van Baelen. Ik zal dat met uw groeten doen. Ik zal dit van nabij blijven opvolgen, zeker betreffende de criteria voor de niet-gedoceerde taal.

Met redenen omklede motie

De voorzitter: Door mevrouw Morel werd tot besluit van deze interpellatie een met redenen omklede motie

aangekondigd. Ze moet zijn ingediend uiterlijk om 17 uur op de tweede werkdag volgend op de sluiting van de vergadering.

Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Marijke Dillen tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over het toenemende aantal gevallen van zelfverminking bij jongeren

De voorzitter: Mevrouw Dillen heeft het woord.

Mevrouw Marijke Dillen: Mijnheer de minister, uit recent onderzoek in Groot-Brittannië bleek dat één op tien vijftien- tot zestienjarigen zichzelf opzettelijk verwondt. Het tijdschrift Klasse voor Leerkrachten stelt in Vlaanderen dezelfde trend vast. Een woordvoerder van de CLB's en de woordvoerder van Klasse verklaarden in de pers dat de signalen die daarop wijzen, vrij frequent zijn. Exacte cijfers zijn er niet, maar de trend is duidelijk.

De oorzaken zijn zeer uiteenlopend. Sommige jongeren hebben pijnlijke of schokkende ervaringen achter de rug die sterke gevoelens van angst, schuld of woede oproepen waar ze nergens mee terecht kunnen. Ik denk onder meer aan het overlijden van een familielid, misbruik en echtscheiding. Vaak zijn minder aangrijpende gebeurtenissen de aanleiding, bijvoorbeeld een conflict met een leerkracht of een met een vriend. Soms gaat het om experimenteel gedrag om stoer te doen.

In de meeste gevallen blijkt het toch een vraag om hulp te zijn, een vraag om aandacht, een vraag om ernstig te worden genomen. Dat onderzoek van de Universiteit van Oxford toont aan dat ongeveer de helft van de jongeren die zichzelf verwondt, geprobeerd heeft om hulp te vinden. Dit gedrag van jongeren is niet normaal: daarover kunnen we het allemaal eens zijn. Dit is een duidelijk signaal. Het is een vraag om hulp. Wat willen leerlingen bereiken met dit gedrag? Klasse voor Leerkrachten onderscheidt acht categorieën. Bij sommigen heeft het meer te maken met stoer doen en experimenteren. Bij anderen gaat het om meer ernstige oorzaken, onder meer zichzelf bestraffen, zelfvernietiging, zelfdoding afwenden en ontsnappen aan dreigende situaties.

Zoals het artikel beklemtoont, kunnen leerkrachten en CLB's misschien een bijdrage leveren aan het opsporen van de achterliggende oorzaken en helpen zoeken naar een oplossing. Zoals bij ieder probleemgedrag bij jongeren is het op de eerste plaats een verantwoordelijkheid van de ouders is. Dat wil ik beklemtonen. Jongeren blijken zichzelf echter vaak te verminken op niet-zichtbare plaatsen. Als leerkrachten hen aanmanen om er met hun ouders over te spreken, wijzen ze dat totaal af, wat wijst op een moeilijke thuissituatie. Dat blijkt alleszins uit het artikel.

Heel positief is dat Klasse voor Leerkrachten een heel duidelijk en uitvoerig stappenplan voor leerkrachten heeft uitgewerkt, met een aantal heel duidelijke en concrete richtlijnen over wat leerkrachten zeker niet mogen doen en zeker wel zouden moeten doen. Ik som ze hier niet op: iedereen kan kennis nemen van dat stappenplan. Er worden dus pogingen gedaan om leerkrachten terzake te begeleiden.

Mijnheer de minister, hierover zij een aantal grote persartikelen verschenen en daarom neem ik aan dat u op de hoogte bent van deze problematiek. Hebt u initiatieven genomen om hieraan aandacht te besteden en om zelfverminking bespreekbaar te maken? Zeer veel leerkrachten willen er immers liever niet over spreken, gewoon omdat ze er zelf ook bang voor zijn. Uit het onderzoek is gebleken dat veel leerlingen vooraf hebben geprobeerd hulp te vinden. Een opiniepeiling op de site over zelfverwonding wijst zelfs uit dat 82 percent van de leerlingen vindt dat scholen meer openlijk over het probleem zouden moeten praten. Hebt u initiatieven genomen om dit stappenplan te ondersteunen?

Ook de CLB's hebben terzake een belangrijke opdracht. De samenwerking tussen leerkracht en CLB is erg belangrijk. Wordt die ondersteund? Is er naast het stappenplan materiaal voorhanden dat ter beschikking van de leerkrachten wordt gesteld om zelfverminking bespreekbaar te maken? Natuurlijk kan niet alleen het onderwijs een goede partner zijn om die leerlingen te helpen. Vaak is gespecialiseerde hulp noodzakelijk. Welzijn heeft terzake dus ook een belangrijke taak. Is er sprake van samenwerking, onder meer met de Bijzondere Jeugdzorg?

Ik heb verwezen naar Britse cijfers. Voor Vlaanderen zijn er hierover nog geen cijfers. Toch stellen leerkrachten en CLB's een gelijkaardige trend vast. Is er inmiddels al wetenschappelijk onderzoek gebeurd

naar dit fenomeen? Zo niet, gaat u initiatieven nemen?

Mevrouw Monica Van Kerrebroeck: Mevrouw Dillen, wat u daar vraagt, houdt toch wel enige gevaren in. Als gevallen van zelfverminking te expliciet ter sprake worden gebracht, zou dit anderen ertoe kunnen aanzetten om net hetzelfde te doen. Vaak zorgt het ervoor dat leerlingen ook tot die groep gaan willen behoren.

Verder wil ik erop wijzen dat in de meeste, zo niet alle scholen, echte gezondheidsinterventieplannen bestaan, met groepsafspraken en scenario's om dergelijke situaties te voorkomen of te verhelpen.

Het zeer goede artikel in Klasse voor Leerkrachten bevat inderdaad een plan voor leerkrachten. Toch wil ik erop wijzen dat leerkrachten wel een doorverwijzingfunctie hebben, maar geen therapeuten zijn. Een situatie waarbij alle leerkrachten zich plots groepen voelen om voor psycholoog of therapeut te spelen, betekent een reëel gevaar. Dat houdt deontologische gevaren in.

De voorzitter: Mevrouw Helsen heeft het woord.

Mevrouw Kathleen Helsen: Ik kan me volledig vinden in dat laatste betoog.

Ik ben bekend met de sector van de CLB's, en ik kan stellen dat ook daar een gebrek aan expertise bestaat om echt therapeutisch te werken, terwijl er in de meeste gevallen van zelfverminking toch wel een uitgebreide therapie nodig is. Het probleem is vooral dat er te weinig capaciteit is om meteen in te spelen op de bestaande problemen. Zowel de scholen als de CLB's voelen dat momenteel als een tekort aan.

Verder mag de begeleiding niet worden georganiseerd door de onderwijswereld – de scholen of de CLB's –, maar door de welzijnssector.

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: De publicatie in Klasse is een van de acties om het probleem van zelfverwonding aan te kaarten en om een stappenplan aan te bieden aan leerkrachten, CLB-medewerkers en andere personen die daarmee worden geconfronteerd. Deze bijdrage past in een uitgebreider aanbod van eerstelijnsdossiers. Een dergelijk eerstelijnsdos-

sier wordt opgemaakt in samenwerking met jongeren, leerkrachten, directeurs, CLB-medewerkers en in dit geval ook met Laurence Claes en Walter Vandereycken van de KUL.

Elke school heeft de plicht om met een CLB een beleidscontract of beleidsplan op te stellen waarin de wijze van samenwerken wordt beschreven. Daarnaast worden er concrete afspraken gemaakt tussen de school en het CLB waarin zeer duidelijk wordt omschreven welke stappenplannen er gevolgd zullen worden bij welke problemen. Deze afspraken passen telkens binnen de vier pijlers van de CLB-werking: de preventieve gezondheidszorg, het leren en studeren, de onderwijsloopbaan en het psychisch en sociaal functioneren. Vooral de afspraken binnen deze laatste pijler moeten ervoor zorgen dat de problemen van krassen en automutilatie snel worden gesignaleerd en opgevolgd. Ook de medische onderzoeken binnen de CLB's kunnen een belangrijke signaalfunctie hebben.

De inspanningen om leerkrachten alerter te maken voor deze problemen zijn al een tijdje aan de gang. Scholen investeren veel in zorg en leerlingenbegeleiding, via de zorgcoördinatoren en in het secundair onderwijs, ook door de aanwending van de uren voor bijzondere pedagogische taken.

In de ruimere context van 'zelfzorg' is het belangrijk de communicatieve en sociale vaardigheden van jongeren te ontwikkelen en met de jongeren op zoek te gaan naar manieren om het zelfbeeld en het positieve denken te bevorderen. Scholen en leerkrachten beschikken daartoe over een ruime waaier van mogelijkheden waarmee ze deze onderwerpen aan bod kunnen laten komen. Ik denk dan bijvoorbeeld aan de vakoverschrijdende eindtermen en de leefsleutels. Scholen moeten ook werken aan een schoolcultuur waar leerlingen zich thuis voelen en waar problemen bespreekbaar zijn. Dit kan vaak worden verwezenlijkt met kleine ingrepen zoals onthaaldagen, sport, een goed uitgebouwd zorgbeleid, goed uitgebouwd communicatie met alle betrokkenen, culturele activiteiten en een systeem van meters en peters. Scholen kunnen zich bij het uitbouwen van zo'n schoolcultuur laten begeleiden en ondersteunen door nascholingsorganisaties, pedagogische begeleidingsdiensten en CLB's.

Het decreet op de CLB's bepaalt dat de CLB's een draaischijffunctie hebben. Ze zijn verplicht om in een netwerk van actoren te zoeken naar de beste vormen

van begeleiding voor kinderen en jongeren. Op het terrein werken CLB-medewerkers vaak samen met consultants van de comités voor Bijzondere Jeugdzorg. Verder zijn de departementen Onderwijs en Welzijn betrokken bij het grootschalige project Integrale Jeugdhulp. De CLB-sector en de Bijzondere Jeugdzorg nemen deel aan het overleg. Het project Integrale Jeugdhulp moet ervoor zorgen dat de diensten beter samenwerken, dat diensten en cliënten weten wat er allemaal bestaat inzake hulpverlening en dat mensen met hun problemen altijd op de juiste plaats terecht kunnen.

Het decreet van 7 mei 2004 over de integrale jeugdhulp geeft de richting aan waarin de jeugdhulp in Vlaanderen zich moet ontwikkelen. Zowel op Vlaams als op regionaal niveau wordt momenteel gewerkt aan een verregaande afstemming van het hulpaanbod en aan samenwerking tussen de verschillende hulpaanbieders. Het hulpaanbod zal in duidelijke typemodules worden vertaald, wat een doorverwijzing van het CLB naar externe diensten efficiënter zal maken. We willen hier wel duidelijk stellen dat de kerntaak van de scholen bestaat uit het aanbieden van kwaliteitsvol onderwijs. Het is zeker niet de bedoeling om van scholen hulpvoorzieningen en van leerkrachten hulpverleners te maken. De acties die de scholen zelf ondernemen in het kader van een zorgbeleid of leerlingenbegeleiding, maken geen deel uit van de integrale jeugdhulp.

Zelf heb ik niet de intentie onderzoek over deze problematiek te bestellen. Uiteraard verwacht ik wel van de CLB-sector dat hij in het kader van de professionalisering wetenschappelijke literatuur ter zake opvolgt en vertaalt voor het onderwijsveld. De universiteit van Gent werkt momenteel mee aan een Europese studie met als titel 'CASE: Child and Adolescent Selfharm in Europe'. Daarbij worden gegevens verzameld over zelfverminking, ook in Vlaanderen. De komende maanden zal hierover informatie worden gepubliceerd.

Ik sluit me aan bij de bedenking van de voorzitter. Enerzijds moet men wetenschappelijk onderzoek verrichten en publiek maken en mensen hiervoor sensibiliseren, anderzijds moet men ervoor zorgen dat de aandacht voor het probleem niet leidt tot nog meer zelfverminking. Het is een moeilijke evenwichtsoefening. Te veel aandacht voor het probleem kan het probleem nog vergroten.

De voorzitter: Mevrouw Dillen heeft het woord.

Mevrouw Marijke Dillen: Ik dank de minister voor zijn antwoord. Ik stel tevreden vast dat er hard wordt gewerkt om het probleem op te lossen. Iedereen weet dat het probleem steeds groter wordt. Er worden inspanningen geleverd om de leerkrachten te helpen. De minister heeft onder meer verwezen naar het eenvoudige maar duidelijke en heel concrete stappenplan.

Ik ben het met de voorzitter en de minister eens dat leerkrachten geen therapeuten zijn. De eerste taak van het onderwijs is kwaliteitsvol onderwijs aanbieden. Toch is het een feit dat de leerkrachten in dit probleem een belangrijke rol kunnen vervullen.

Ik pleit niet voor veel heisa rond deze zaak of voor veel aandacht voor het probleem in de lessen. Het risico bestaat inderdaad dat bij te veel aandacht het gevaar nog groter wordt. Toch zijn er veel kinderen die thuis niet met hun problemen terecht kunnen. Begeleiding door leerkrachten en CLB-medewerkers kan dat hopelijk wat verhelpen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Kathleen Helsen tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over BuSO-voorzieningen type 4 in het Vlaamse onderwijslandschap

De voorzitter: Mevrouw Helsen heeft het woord.

Mevrouw Kathleen Helsen: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, om kind en ouders zo goed mogelijk te betrekken bij het schoolgebeuren moet het onderwijs zo dicht mogelijk aanleunen bij de werkelijkheid en voldoende interesse opwekken. Het buitengewoon onderwijs, dat uitgaat van de mogelijkheden en de beperkingen van het kind, leidt tot een verbeterd zelfbeeld.

In het buitengewoon onderwijs zijn de scholen ingedeeld op basis van types. Elk type is aangepast aan de opvoedings- en onderwijsbehoeften van kinderen met een bepaalde handicap. Kinderen met een handicap hebben het echter soms erg moeilijk om een aangepaste school in het buitengewoon onderwijs te vinden die binnen een redelijke afstand van huis ligt. Nergens wordt in de bestaande wetgeving verwezen

naar kwaliteitseisen op het vlak van de tijdsduur van een rit naar school.

Dit betekent dat kinderen met een stofwisselingsprobleem – het gaat over type 4 – alleen terecht kunnen in het BuSO-onderwijs in Sint-Lodewijk te Wetteren en Dominiek Savio in Gits. Dat betekent ook dat veel kinderen al op zeer jonge leeftijd op internaat moeten gaan.

De vorige minister van Onderwijs, mevrouw Vanderpoorten, had het over 'het tweede spoor regionale ondersteuningsscholen voor speciale onderwijsbehoeften – ROSSO'. Ze stelde dat het aanbod in sommige gevallen niet gelijkmatig over Vlaanderen gespreid is. Daarom wou ze de uitbouw van regionale ondersteuningsscholen bevorderen.

Kan de minister meer duidelijkheid verschaffen over de uitbouw van deze ondersteuningsscholen, en meer specifiek voor scholen van het type 4, ten behoeve van kinderen met een stofwisselingsprobleem? Een aangepaste school van elk type in elke provincie is niet altijd haalbaar. Toch valt op dat de enige scholen van het type 4 in Oost- en West-Vlaanderen te vinden zijn. Is er al gedacht aan de uitbouw van een ondersteuningsschool in Limburg of Antwerpen, zodat de kinderen niet worden gedwongen op internaat te gaan of zeer grote afstanden af te leggen?

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: De problemen van de spreiding van de type 4-scholen zijn mij bekend. Er zijn inderdaad slechts twee scholen in het buitengewoon secundair onderwijs die type 4 en opleidingsvorm 4 aanbieden, dat is gewoon onderwijs op het niveau van het buitengewoon secundair onderwijs. Deze twee scholen zijn BuSO Dominiek Salvo in Gits en BuSO Sint-Lodewijk in Wetteren. Het leerlingenaantal dat in die scholen van type 4 opleidingsvorm 4 volgt, blijft de voorbije vijf schooljaren ongeveer gelijk. Ik kan u daarover twee tabellen ter beschikking stellen. Voor Dominiek Savio gaat het over ongeveer 160 leerlingen; voor Sint-Lodewijk over ongeveer 120 leerlingen.

Er zijn echter in totaal heel wat meer type 4-BuSO-scholen die één of meer van de andere drie opleidingsvormen aanbieden: verspreid over Vlaanderen zijn het er 38. Leerlingen met een type 4-attest kunnen geïntegreerd onderwijs (GON) volgen. Dat bete-

kent dat ze de lessen volgen in het gewoon onderwijs met GON-ondersteuning door het buitengewoon onderwijs. In het schooljaar 2004-2005 werden vanuit BuSO-scholen 328 type 4-leerlingen begeleid in GON, of 30 percent van de 1.088 GON-leerlingen die vanuit het BuSO werden begeleid. Het gaat dus om een vrij omvangrijke groep.

Bovendien is er voor zieke leerlingen, waartoe de specifieke doelgroep van leerlingen met stofwisselingsproblemen behoort, sinds dit schooljaar ook in het secundair onderwijs voorzien in tijdelijk onderwijs aan huis. Dat is mogelijk voor leerlingen die meer dan 21 kalenderdagen wegens ziekte afwezig zijn en niet te ver van de school wonen. Het tijdelijk onderwijs aan huis houdt in dat leerlingen gedurende vier uur per week les krijgen van leraren uit hun thuis-school. Verder kunnen zieke leerlingen of leerlingen met een handicap sinds dit schooljaar in het secundair onderwijs flexibele leertrajecten volgen.

Het voorstel om regionale ondersteuningsscholen of ROSSO's op te richten, is niet gerealiseerd, maar de discussie die onder mijn voorgangster is gevoerd over maatwerk in samenspraak is niet overbodig geweest. Zoals ik in mijn beleidsnota heb vermeld, wil ik maximale doorstromingskansen bieden aan alle leerlingen van het gewoon onderwijs. Er zijn echter nog altijd bepaalde noden die het gewoon onderwijs – soms tijdelijk – niet kan lenigen of waarvoor ouders een oplossing op maat verkiezen. Daarom wil ik zorgen voor een onderwijscontinuüm dat via een gedifferentieerd aanbod een passend antwoord biedt op diverse onderwijsbehoeften. Dit onderwijscontinuüm moet een keten van mogelijkheden worden, van het gewoon tot het buitengewoon onderwijs en alles wat daar tussenligt, zoals de GON-ondersteuning, de Speciale OnderwijsLeermiddelen, en de projecten Inclusief Onderwijs. Alle schakels van de keten moeten stevig aan elkaar worden gekoppeld en dankzij een vlotte samenwerking de leeransen en de integratie van alle leerlingen maximaliseren.

We onderzoeken nu hoe we de idee van een sociaal en werkbaar onderwijscontinuüm kunnen vertalen naar de praktijk. We willen zoeken naar inhoudelijke clusters waardoor scholen voor buitengewoon onderwijs hun deuren iets breder kunnen openzetten dan tot nu toe het geval was. Het is niet de bedoeling om meer kinderen in het buitengewoon onderwijs op te nemen, maar wel om doelgerichter en functioneler te werken. Ik zal dat vandaag niet preciseren, maar ik

denk dat we zo een oplossing moeten vinden voor het probleem dat hier ter tafel is gelegd.

Het doet me een beetje denken aan het probleem van de school in Pulderbos, die niet eenvoudig in de bestaande typologieën onder te brengen is. Ik heb voor die school geen pasklare oplossing, maar door het hergroeperen van de types hoop ik een soepelere, fijnmazigere aanpak te realiseren die misschien ook in dit geval een oplossing kan bieden.

Ik denk dat ik u niet moet overtuigen. Het is ook nodig om heel wat andere redenen. De voorbije jaren werden we immers geconfronteerd met een problematiek die we niet goed in deze types kunnen inpassen. We werken aan een nota over het onderwijscontinuüm.

Als we hiermee rond zijn, kan een stuurgroep aan de slag om beleidsvoorstellen uit te werken en start er binnen de VLOR een werkgroep om adviezen te formuleren. We hopen daarmee klaar te zijn tegen het einde van dit schooljaar. Pas dan wil ik keuzes maken.

Misschien zal het nodig zijn om een en ander verder uit te proberen in proeftuinen. Ik denk bijvoorbeeld aan de samenwerking tussen het gewone en het buitengewoon onderwijs en het flexibeler maken van de leertrajecten, maar hier op kan ik nu nog niet voortuitlopen.

Mevrouw Kathleen Helsen: Ik dank de minister voor zijn antwoord. We zullen dit punt, dat zeer belangrijk is voor leerlingen met zeer specifieke noden, nauwgezet blijven opvolgen. We moeten ervoor zorgen dat deze groep leerlingen over heel Vlaanderen de kans krijgt om goed onderwijs te volgen dat maximaal inspeelt op hun noden.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Marleen Vanderpoorten tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de verlaging van de leerplicht

De voorzitter: Mevrouw Vanderpoorten heeft het woord.

Mevrouw Marleen Vanderpoorten: De discussie over de start van de leerplicht sleept al een tijdje aan. Dit punt werd opgenomen in het regeerakkoord en de beleidsnota van de minister, met de bepaling dat de budgettaire mogelijkheden in acht moeten worden genomen.

Het voorbije halfjaar hebben interkabinettenwerkgroepen (IKW) hierover vergaderd. Er is overleg gepleegd binnen de regering en met de federale regering. Er zijn nog geen concrete maatregelen voor Vlaanderen uit voortgevloeid. Uit de IKW's blijkt dat er wel een principieel akkoord is binnen de regering, maar dat er vragen zijn over de vereiste begeleidende maatregelen en over de budgettaire consequenties.

Het overleg met de andere onderwijsministers leert ons dat de Duitstalige en de Franse Gemeenschap sneller opschieten. Vlaanderen blijft wat achter. Alles draait weer rond gelijke onderwijskansen. Wij stellen dat de basis wordt gelegd bij het kleuteronderwijs en de lagere school. Als het daar misloopt, is de kans groot dat het in het hoger onderwijs blijft mislopen. Er zal daar relatief meer moeten worden geïnvesteerd dan in het kleuteronderwijs en lager onderwijs.

Het is essentieel dat precies dat element in de discussie de voorrang krijgt. We moeten ervoor zorgen dat de kinderen gelijke startkansen krijgen zodat ze later gemakkelijker verantwoordelijkheid kunnen opnemen. We vinden de leeftijd van 5 jaar zeer belangrijk. De derde kleuterklas met haar specifieke kenmerken moet natuurlijk niet worden gelijkgesteld aan een eerste leerjaar.

Het is zelfs nodig om vervolgens de discussie aan te gaan over de invoering van de leerplicht vanaf 3 jaar. Ik lees dat uw partij daar ook zo over denkt. Ik neem aan dat men moet starten bij een leeftijdsverlaging naar 5 jaar. De derde kleuterklas is tegelijk ook een waardevol taalbad. Ik refereer aan de taalnota die wij hebben verspreid. Veel kinderen starten met een taalachterstand. Veel scholen, zeker concentratiescholen, slagen er niet in om de taalachterstand goed te maken in de lagere schooltijd. Dat leidt tot ongekwalificeerde uitstroom, met moeilijkheden om werk te vinden tot gevolg. Het is dus een vicieuze cirkel.

Daarom houd ik een pleidooi voor het wegwerken van de taalachterstand in de derde kleuterklas zodat gelijke startkansen worden gerealiseerd vanaf het eerste leerjaar. Ik denk dat daarvoor flankerende maatregelen nodig zullen zijn. In de voorbije jaren

zijn er al initiatieven genomen om het kleuteronderwijs beter te omkaderen. Ik denk bijvoorbeeld aan de kinderverzorgsters. Er zijn nog andere maatregelen nodig die een bijkomende budgettaire inspanning zullen vereisen.

Heel de discussie over het optrekken van 88 naar 100 percent hoort daarbij. Alles wat te maken heeft met het dalende leerlingen aantal en de consequenties ervan voor de financiering, hoort ook in dat kader thuis. Dat is echter ondergeschikt aan het principe. Als men ervoor kiest, wordt het een probleem van prioriteiten stellen. Er zullen immers altijd budgettaire tekorten zijn om alle vragen in te willigen. Die zaak is echter belangrijk genoeg om het debat te gronde te voeren.

Mijnheer de minister, wat is volgens u – in het licht van het gelijke onderwijskansenbeleid – de ideale leeftijd voor het begin van de schoolplicht? Waarom aarzelt men om resoluut te kiezen voor de leeftijd van 5 jaar? Welke concrete initiatieven beschouwt u als opportuun om de leerplichtverlaging effectief door te voeren? Ik heb het hier over de flankerende maatregelen. Ik weet dat er al overleg heeft plaatsgevonden met de andere beleidsniveaus. Wat is de concrete stand van zaken in dat overleg?

Mevrouw Marie-Rose Morel: Ik krijg kippenvel als ik hoor dat er op driejarige leeftijd al leerplicht zou worden ingevoerd. Ik ben zelf moeder, en ik vind dat geen goed idee.

Ik sluit mij wel aan bij de vraag en baseer me op een antwoord dat de minister in maart 2005 heeft gegeven op een vraag van mevrouw Michiels. Ik wil de bezorgdheid van mevrouw Vanderpoorten enigszins temperen. Voor heel Vlaanderen is er immers slechts sprake van 200 kinderen die op vijfjarige leeftijd niet in het onderwijs zijn ingeschreven. Dat valt best mee. Zonder verplichting is er dus een participatiegraad van 98 percent.

Mijnheer de minister, hebt u momenteel al zicht op het financiële aspect? Een vroegere leerplicht kost extra centen. Staat u nog altijd achter uw antwoord dat men moet proberen om de feitelijke participatie van de kinderen te verhogen in plaats van de verlaging van de leerplicht op te leggen?

Mevrouw Kathleen Helsen: Het is niet de eerste maal dat daarover wordt in de commissie gesproken. Ook bij de bespreking van de discussienota en de beleids-

nota hebben we ervoor gepleit dat men zich niet zou fixeren op de leerplichtverlaging als middel om taalachterstand weg te werken. We hebben ervoor gepleit om vanaf de eerste schooldag aandacht te besteden aan gelijke kansen, en hebben meteen de vraag gesteld of de leerplichtverlaging tot 5 en later zelfs tot 3 jaar wel echt het enige middel is om de taalachterstand in het onderwijs te verhelpen.

We vinden het belangrijk dat er werk wordt gemaakt van het gelijkekansenbeleid en dat de achterstand wordt weggewerkt. Dat gebeurt best zo vroeg mogelijk, vanaf de eerste schooldag en liefst zelfs nog vóór de eerste stap naar school is gezet. We moeten ons niet alleen fixeren op de leerplicht, maar ook op de extra begeleiding die leerlingen nodig hebben. Daarvoor moet vanaf de eerste schooldag een enorme inspanning worden geleverd.

De heer Robert Voorhamme: Onze fractie onderstreept het belang van het kleuteronderwijs in het licht van gelijke kansen. De essentie van goed kleuteronderwijs is dat het een cyclus vormt van 3 jaar die een pedagogische samenhang vertoont. In de praktijk blijkt dat uit de van de leerlingen en de wijze waarop ze het lager onderwijs kunnen aanvatten.

De participatiegraad is geen probleem voor het laatste jaar kleuteronderwijs. Te veel ouders zien het kleuteronderwijs nog als een vorm van kinderopvang en niet als een onderwijsproject. De participatiegraad in het eerste en tweede kleuterklasje ligt dan ook gevoelig lager. Dat betekent dat er in het laatste jaar kleuteronderwijs al een achterstand is opgelopen. Wij kunnen er wel voor pleiten om alle gewicht toe te kennen aan het laatste jaar kleuteronderwijs, maar dat zorgt voor een onevenwichtige situatie. Men moet niet alleen focussen op een soort instroomjaar naar het lager onderwijs, want dat doet afbreuk aan het pedagogische project van het laatste jaar van het kleuteronderwijs.

We moeten geen beleid voeren voor de laatste 2 procent, maar een beleid dat ouders sensibiliseert om hun kinderen ook naar het eerste en tweede kleuterklasje te sturen. De essentie ligt bij de uitbouw van een sensibilisering- en flankeringbeleid. Dat zal in ieder geval moeten gebeuren, met of zonder verlaging van de leerplichtleeftijd.

De minister heeft een aantal maanden geleden al in die zin geantwoord. Wij willen de prioriteit leggen bij het concretiseren van een sensibilisering- en flanke-

ringbeleid. Dat neemt niet weg dat er nog een discussie kan volgen, maar de zaken moeten niet worden omgedraaid. Zelfs al komt er een verlaging van de leerplichtleeftijd, dan kan dat niet zonder een uitgebouwd flankerend beleid. We stellen vast dat er nu al een sensibilisering- en flankeringbeleid nodig is voor ouders ten aanzien van de leerplichtleerlingen.

Laat ons werken aan dat flankerende beleid en nagaan of dan nog een verlaging van de leerplichtverlaging nodig is. Dat is een betere werkwijze, dunkt me.

De voorzitter: De heer Van Baelen heeft het woord.

De heer Gilbert Van Baelen: Mevrouw de voorzitter, ik hoor met plezier dat iedereen het gelijkekansenbeleid gigantisch belangrijk vindt en daar zo vroeg mogelijk mee wil beginnen. De leerplichtverlaging tot 5 jaar staat nadrukkelijk in het regeerakkoord. Ze wordt als een belangrijk aspect van het gelijkekansenbeleid gezien. Ik wil me daar niet op vastpinnen, mijnheer Voorhamme. Uw pleidooi is trouwens een pleidooi voor een verlaging naar 3 jaar.

Er is ook altijd gesproken over flankerende maatregelen. Ik wil het debat over het gelijkekansenbeleid te gronde voeren. Ik ben ervan overtuigd dat de leerplichtverlaging naar 3 jaar, waar ik hier en nu mee akkoord ga, goedkoper is dan bijvoorbeeld een kosteloosheid van het vijfde en zesde leerjaar. Het debat moet vertrekken vanuit de realiteit van een beperkt budget. We moeten onze prioriteiten vastleggen. Voor mij is het duidelijk waar ze liggen. Ik vind het erg belangrijk dat iedereen hier zo vroeg mogelijk zo veel mogelijk kinderen naar de kleuterschool wil krijgen.

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Vooraleer op uw concrete vragen te antwoorden, wil ik verwijzen naar de OESO-doorlichting 'Country note – early childhood education and care' uit 1999. Zoals u weet, blijkt daaruit dat Vlaanderen beschikt over een uitzonderlijk groot aanbod van gratis of gesubsidieerde opvang- en onderwijsvoorzieningen voor het jonge kind. De OESO noemt de kleuterschool een voorbeeld van wat in stand gehouden moet worden: een universele instelling, gratis en ingebed in de buurt en gekenmerkt door een zorg voor de persoonlijke, sociale en intellectuele ontwikkeling van het kind.

De kwaliteitscontrole en het wetenschappelijk onderzoek zijn zowel in opvang als onderwijs van een hoog niveau. De OESO presenteert het Vlaamse kleuteronderwijs uitdrukkelijk als model voor andere landen. Als het goed is, mag het ook eens gezegd worden. Natuurlijk mag dit niet leiden tot zelfgenoegzaamheid.

Alleen al het feit dat het in Vlaanderen mogelijk is om kleuters vanaf tweeënehalf jaar te laten deelnemen aan het onderwijs, is zeer belangrijk. In Nederland is er bijvoorbeeld wel een leerplicht vanaf 5 jaar, maar een kind kan er pas naar school vanaf 4 jaar. Ik denk dat een vroege, sterk gestimuleerde participatie aan het onderwijs beter is dan een latere verplichte deelname, zoals in het Nederlandse model. Ik besef wel dat we niet op onze lauweren mogen rusten.

Zo zijn een aantal kleuters wel ingeschreven, maar ze komen niet regelmatig. Het is belangrijk dat we er met zijn allen van overtuigd zijn dat vroege participatie aan het onderwijs cruciaal is voor de kansen in het basisonderwijs en in het latere leven. Het is dan ook goed dat de betrokkenen zich daarvan bewust zijn.

De vraag is hoe we die hoge en goede participatie van kleuters het best kunnen realiseren. In het debat over de kleuterparticipatie komen herhaaldelijk twee meningen naar voren. De eerste legt de nadruk op het dwingend maken door een verlaging van de leerplichtleeftijd. De andere strekking wil de ouders overtuigen via een sensibiliseringscampagne.

Ik ga ervan uit, al kunnen we dit niet veralgemenen, dat ouders het doorgaans goed voorhebben met hun kinderen. Als we hen kunnen laten ervaren dat de kleuterschool nuttig en leuk is, kunnen we een positieve spiraal ontwikkelen. Dat moeten we nastreven, zodat iedereen spontaan geneigd is zijn kind naar school te sturen.

We spreken hier over een federale bevoegdheid. Het is logisch dat de federale overheid eerst onze mening vraagt over een eventuele verlaging van de leerplichtleeftijd. De gemeenschappen moeten een dergelijke wet immers uitvoeren. Er is al contact geweest met de federale overheid over deze materie, maar het dossier zit nog niet in een eindfase.

Ik heb mijn standpunt al eerder bekendgemaakt. Ik verwijs onder andere naar mijn beleidsnota en naar mijn antwoord op de vraag om uitleg van mevrouw

Michiels op 24 maart van dit jaar. Mijn visie hierover is nog steeds dezelfde. Als een geïsoleerde maatregel biedt de verlaging van de leerplicht onvoldoende garanties om de leerachterstand te voorkomen bij kinderen van allochtone herkomst, van laaggeschoolde ouders en uit eenoudergezinnen. Op zich zal dat niet leiden tot een hogere participatiegraad.

De financiële investering die dat zou vergen, is enorm groot in verhouding tot het resultaat. Ik heb in maart cijfers gegeven waaruit bleek dat we in een cascade van consequenties zouden kunnen belanden die de uitgaven met 50 miljoen euro zou doen stijgen. Dat is niet noodzakelijk zo, maar we mogen daar niet licht over gaan. In de Grondwet staat dat wie onderworpen is aan de leerplicht een aanbod moet krijgen van godsdienst of niet-confessionele zedenleer. Men gaat ook voorbij aan het feit dat de omkadering in het kleuteronderwijs lager is. Het aanwendingspercentage is sterk verminderd omdat er geen leerplicht is. We riskeren dus zeer veel geld uit te geven voor een beperkt resultaat.

Ik ben het met u eens, mijnheer Van Baelen, we moeten ons afvragen waaraan we het meeste geld willen besteden. Veel geld uitgeven aan iets wat een zeer marginaal resultaat oplevert, is hoe dan ook niet verstandig.

Ik wil reageren op de opmerkingen van de heer Voorhamme. We zitten met een aanzienlijk probleem van jongeren die ingeschreven zijn, maar niet regelmatig of helemaal niet aanwezig zijn. Ik kijk al een beetje uit naar het debat over spijbelen. Er is al een schot voor de boeg gegeven met de indiening van een voorstel van resolutie. De cijfers van de resolutietekst zijn niet helemaal correct, maar eigenlijk is dat het punt niet. De controle op de leerplicht is een zeer moeilijk proces. Het is niet dramatisch, maar het verloopt wel moeizaam. Vlaanderen heeft zeker en vast een spijbelprobleem, niet zo erg als sommige andere landen, maar het bestaat. We moeten dat eerst aanpakken voor we een andere maatregel treffen die in hoge mate een symbolisch karakter heeft.

We controleren vandaag de leerplicht en de inschrijving aan de hand van een steekproef bij twee leeftijdscohorten, de 10-11-jarigen en de 14-15-jarigen. Ik zou u lang kunnen onderhouden over dat moeilijke proces. Ik heb ook geen pasklare antwoorden. Ik hoor u graag zeggen, mevrouw Vanderpoorten, dat we een voorbeeld moeten nemen aan onze Franstalige en Duitstalige collega's. U zegt dat ze voor-

oplopen en meer verlicht zijn. In Brussel vindt geen enkele controle op de leerplicht plaats! Ik moet daar dringend over praten met mijn Brusselse collega. Vooraleer we zeggen dat we schitterende ideeën hebben over de leerplichtverlaging, moeten we dat soort problemen oplossen. Daarom sta ik zo aarzelend tegenover de leerplichtverlaging. Overigens kennen wij leerplicht maar geen schoolplicht, dat is nog een bijkomende complicatie.

Mevrouw Vanderpoorten, ik zit op dezelfde lijn als u in uw antwoord van 21 februari 2002 op een vraag om uitleg van de heer Van Baelen. U vond dit niet zo aangewezen.

Er zijn nog andere bijkomende problemen. Zo hebben we het nog niet gehad over vijfjarigen in een specifieke situatie, zoals kinderen van foorreizigers, schipperskinderen en sommige kinderen die buitengewoon onderwijs nodig hebben en daardoor op internaat moeten gaan van zodra ze leerplichtig worden. Dat zijn complexe problemen. We riskeren die nog complexer te maken en intussen niet met de essentie bezig te zijn.

Als we voor het sensibiliseringsidee kiezen, moeten we dat ernstig nemen. Ik ben inderdaad van plan om heel concrete initiatieven te ontwikkelen om de participatie van kleuters, ook van heel jonge kleuters, te verhogen. Ik ga onder meer spreken met Kind & Gezin, buurtinitiatieven, onderwijsopbouwwerk, huisartsen en gemeentediensten. Mijn administratie bereidt dit momenteel voor. Ik zal dat binnenkort bespreken in de regering. Ik denk dat we dat eerst moeten doen en dan pas de leerplicht verlagen. Door het ontbreken van controle heeft die maatregel in mijn ogen vooral een symbolisch karakter. Hij dreigt zeer veel te kosten zonder bij te dragen aan de essentie, namelijk dat alle kinderen op zeer jonge leeftijd naar school gaan.

De voorzitter: Mevrouw Vanderpoorten heeft het woord.

Mevrouw Marleen Vanderpoorten: Ik ben het niet eens met uw argumenten, mijnheer de minister. Verdere discussie zal nodig zijn.

Mevrouw Morel, u krijgt kippenvel als u hoort dat kinderen van 3 jaar verplicht naar school moeten. Uiteraard is het niet de bedoeling om deze leeftijdscategorie op dezelfde manier naar school te laten

gaan als zesjarigen. Dat moet op een flexibele manier gebeuren, afhankelijk van de rijpheid van het kind.

Soms moeten we de zaken forceren als een groep uit de boot dreigt te vallen. Mijn partij is zeker niet de grootste voorstander van verplichtingen. Er is een kleine groep die niet participeert. Het is een zeer hardnekkige groep die zeer moeilijk bereikbaar is. Als we die niet van meet af aan mee hebben, blijft hij uit de boot vallen. Het blijft ontzettend moeilijk om die achterstand later in te halen. Dat is de kern van mijn pleidooi.

Ik ben het er natuurlijk mee eens dat er nog andere flankerende maatregelen nodig zijn in het kleuteren en het lager onderwijs die de participatie kunnen verhogen en aantrekkelijk maken. We mogen daar niet te lang mee wachten. Het is voor ons een grote prioriteit. In de voorbije jaren zijn er grote inspanningen geleverd voor het basisonderwijs. Toen is altijd gezegd, ook vanuit de oppositie, dat het nog niet genoeg was, dat het slechts een eerste stap was. Momenteel ligt dat budgettaire gezien moeilijker. Het is een kwestie van prioriteiten. Het GOK zal niets uithalen als we niet bijsturen in het basisonderwijs.

Ik verwijt de sp.a dat ze warm en koud blaast. Ik lees in partijprogramma's en persberichten een pleidooi voor het verlagen van de leerplicht: in Brussel tot 4 jaar, elders tot 2,5 en in het regeerakkoord staat tot 5 jaar. Ik zou graag duidelijkheid willen van de sp.a.

Minister Frank Vandenbroucke: De sp.a is een lerende organisatie, net zoals alle andere moderne organisaties. Na alles goed te hebben overwogen, denk ik dat het niet aangewezen is om vandaag bij voorrang te investeren in de leerplichtverlaging. Het is wel aangewezen andere zaken te doen, dat is mijn diepe overtuiging. Dat is het standpunt van mijn partij.

Mevrouw Marleen Vanderpoorten: Met alle respect voor uw overtuiging hoop ik dat in de toekomst in de pers ook te lezen valt dat de sp.a geen voorstander is van de leerplichtverlaging.

De voorzitter: Mevrouw Morel heeft het woord.

Mevrouw Marie-Rose Morel: Ik ben heel gelukkig met uw antwoord, mijnheer de minister. Het is correct. Men kan kinderen vroeger naar school sturen. Ik ga volledig akkoord met de sensibiliseringscampagne. Niemand zit te wachten op nog een verplichting erbij.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Robert Voorhamme tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over laattijdige inschrijvingen in het onderwijs

De voorzitter: De heer Voorhamme heeft het woord.

De heer Robert Voorhamme: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, deze vraag sluit eigenlijk goed aan bij de voorgaande, daar ze te maken heeft met participatie in het leerplichtonderwijs.

Deze commissie heeft al heel wat aandacht besteed aan spijbelgedrag. Dat daaraan bijzondere aandacht zal worden besteed, staat ook in het regeerakkoord. We zullen daar binnenkort nog een debat aan wijden, naar aanleiding van de analyse die door het departement werd gemaakt en het voorstel van resolutie.

De nieuwe brochure die eind vorig schooljaar werd verspreid door het departement, wijst er nog eens uitdrukkelijk op dat de term 'leerplicht' alleen kan betekenen dat men vanaf het begin van het schooljaar op 1 september tot en met het einde ervan, op 30 juni, les moet volgen. Her en der is er immers al eens sprake van misverstanden. Toen ik bij het begin van dit nieuwe schooljaar wat onderzoek verrichtte in mijn stad, kwam er een fenomeen aan het licht waarvan ik niet weet of het ook elders bestaat. Dat lijkt me echter niet onwaarschijnlijk. Ik heb het over de trend waarbij vooral in die studierichtingen waar in het algemeen al veel wordt gespijbeld, dus het deeltijds en vooral het voltijds beroepsonderwijs, steeds meer leerlingen zich laattijdig inschrijven. Enkele jaren geleden was dit fenomeen nog vrij minimaal, maar nu begint het aanzienlijke afmetingen aan te nemen. Met laattijdig bedoel ik dat de inschrijvingen gebeuren in de loop van september, en steeds meer tegen het einde van die maand.

Dit betekent dat in een aantal scholen voor een aantal studierichtingen ongeveer de helft van de nieuw ingeschreven leerlingen laattijdig werd ingeschreven. Dat is een probleem. Men kan zich afvragen hoe dat komt. We weten allemaal dat het aantal ingeschreven leerlingen op 1 oktober moet worden gemeten en doorgespeeld aan het departement, dat op basis daar-

van kan nagaan welke leerplichtige leerlingen zich niet hebben ingeschreven. Bij een aantal leerlingen en misschien ook bij hun ouders heeft dit merkwaardig genoeg tot de interpretatie geleid dat 1 oktober de uiterste inschrijfdatum is en dat men rustig tot die datum kan wachten om zich in te schrijven.

Vroeger dacht men dat dit te maken heeft met het feit dat leerlingen van bepaalde bevolkingsgroepen in de vakantie terugkeren naar hun land van herkomst en daar wat langer blijven. Momenteel is dat echter helemaal niet meer de belangrijkste reden. De belangrijkste reden is het gebrek aan motivatie, zoals dat bij spijbelaars ook bestaat in de loop van het schooljaar. Ze zijn schoolmoe, weten niet goed welke richting ze uit moeten en beperken het schoolgaan zoveel mogelijk.

Dat stelt ons voor een nieuwe uitdaging. Er wordt weliswaar bepaald dat leerlingen vanaf 1 september ingeschreven moeten zijn. Een laattijdige inschrijving kan worden aanvaard bij reguliere schoolaanwezigheid, als er een motivering voorhanden is. De schooldirectie moet vaststellen of dat zo is.

De regelgeving hierover is niet zo heel duidelijk. Dat is waarschijnlijk een van de redenen waarom men niet goed weet hoe men daarmee moet omspringen, zeker als een groot aantal leerlingen in een bepaalde school zich in dit geval bevindt. De vraag rijst dus hoe we het nieuwe fenomeen, dat catastrofaal dreigt te worden voor de betrokken scholen, kunnen indijken. Het wordt immers bijzonder moeilijk om lessenroosters samen te stellen, klassen in te delen en dergelijke meer. Ook het ontwikkelen van een onthaalbeleid wordt erg moeilijk.

Mijnheer de minister, valt dit op te lossen door een andere regelgeving? Ik heb niet meteen een concreet voorstel, maar is het vervroegen van de uiterste inschrijfdatum of afsluitdatum een oplossing? Moet er worden gesleuteld aan de datum van de controle van de inschrijvingen? De richtlijnen aan de directies over de te hanteren code zijn nu vrij vaag. In principe zou er bijna automatisch een B-code moeten worden toegekend als leerlingen geen goede reden hebben voor afwezigheid. We moeten ons daar alleszins om bekommeren. Met de regelgeving van het GOK-decreet wordt het mogelijk om leerlingen die werden doorverwezen door een andere school, meer nauwlettend op te volgen. Een leerling die zich pas op 29 september inschrijft, spijbelt eigenlijk al bijna een volledige maand.

Mevrouw Monica Van Kerrebroeck: Ik wil daar nog iets aan toevoegen. Mijnheer Voorhamme, u had het over gevallen waarbij leerlingen zich niet vóór eind september inschrijven. We stellen echter ook steeds meer vast dat leerlingen zich wel inschrijven, maar zeer frequent veranderen van school en ondertussen eigenlijk aan het spijbelen zijn. Er zijn periodes waarin ze wettelijk zagezegd wel in orde zijn met hun inschrijving, maar de facto niet aanwezig zijn op school en zich vervolgens bij een andere school melden. Het is soms erg moeilijk voor directies om te weten wie er nu eigenlijk op hun lijsten staat en wie ze eventueel nog kunnen verwachten. Dat leidt tot problemen bij de personeelsaanwerving en bij het opstellen van de lessenroosters.

De voorzitter: Minister Vandembroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandembroucke: Mevrouw de voorzitter, mijnheer Voorhamme, het probleem van de laattijdige inschrijvingen is me bekend. Het is geen nieuw fenomeen. Het is echter duidelijker geworden dat laattijdige inschrijvingen, net als andere vormen van afwezigheid, meer voorkomen bij maatschappelijk kwetsbare jongeren. Ik deel volstrekt uw mening dat we daartegen moeten ingaan.

Ik heb geen pasklaar antwoord voor dit specifieke probleem. Samen met u, wil ik daar hardop over nadenken. Dat zal zeker aan bod moeten komen in mijn actieplan tegen spijbelen en schoolverzuim, dat ik binnenkort wil voorstellen. De afgelopen jaren werden in de regelgeving al een aantal belangrijke wijzigingen doorgevoerd om de spijbelpreventie en het bewaken van absoluut verzuim en problematische afwezigheden in de scholen te verbeteren en om meer toezicht op huisonderwijs mogelijk te maken.

Nu moeten we echter een stap verder zetten en een algemene visie ontwikkelen, die rekening houdt met de volledige context waarin jongeren leven. We moeten een beleid voeren dat schoolmoeheid, schoolverzuim, spijbelen en probleemgedrag integraal aanpakt.

Het vervroegen van de controle op de inschrijvingen van 1 oktober naar een vroegere datum lijkt me geen effectieve maatregel om laattijdige inschrijvingen tegen te gaan. Enerzijds zijn er begin september nog te veel wijzigingen om een concreet beeld op de inschrijvingen te krijgen, anderzijds is er sinds dit jaar een wijziging van de regelgeving ingevoerd.

Vroeger kon de directeur inderdaad tot 30 september een laattijdige inschrijving regulariseren. Daarna kon het departement op vraag van de school de afwezigheid regulariseren. Vanaf heden is het de directeur die, ongeacht de datum van inschrijving, de inschrijving al dan niet regulariseert. Het departement behandelt deze dossiers niet meer. Indien de directeur beslist de laattijdige inschrijving op welke datum dan ook niet te regulariseren, dan is de leerling onwettig afwezig en de facto een vrije leerling. Door die wijziging is er dus eigenlijk geen stimulans meer om tot uiterlijk 30 september weg te blijven van school.

De directeur kan beslissen een afwezigheid te wettigen en moet dit kunnen staven met verantwoordingsstukken, die, zoals gebruikelijk, ter inzage liggen van het verificatiekorps. Het verificatiekorps heeft echter geen enkel appreciatierecht betreffende de wettiging van de afwezigheid. De autonomie van de onderwijsinrichters moet hier ten volle worden gerespecteerd.

Het is niet de bedoeling dat de leerling voor de periode voorafgaand aan de inschrijving wordt gecodeerd als problematisch afwezig. Indien de school de laattijdige inschrijving regulariseert, is de leerling voor dat schooljaar regelmatig aanwezig en moet er geen begeleidingsdossier worden opgestart. Een school moet niet in begeleiding voorzien voor een periode waarin de leerling niet was ingeschreven.

De voorzitter: De heer Voorhamme heeft het woord.

De heer Robert Voorhamme: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Vooral uw verklaring dat u dit mee in overweging zult nemen bij het opstellen van actievoorstellen na de analyse door de administratie en de resolutie, lijkt me bijzonder nuttig. Als we het spijbelen in kaart willen brengen en maatregelen terzake willen beoordelen, kunnen we dit element niet over het hoofd zien.

Het lijkt logisch dat een leerling geen B-code kan krijgen voor de periode waarin hij nog niet ingeschreven was, want hij was er nog niet. Toch zal hij volgens mij zo moeten worden geregistreerd. Men geeft die leerling niet op voor vijftien of zestien of twintig dagen B-code, maar dat is eigenlijk niet correct. De realiteit is dat de betrokken leerling in een aantal gevallen bewust spijbelt.

Minister Frank Vandembroucke: Samen met mijn medewerkers zal ik dit in overweging nemen en bespreken bij het verder uitwerken van het spijbel-

dossier. Ik heb geen pasklare oplossing, maar we moeten minstens een zicht krijgen op dit probleem.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Cathy Berx tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de werkgroep-planlast in het kader van CAO VII

De voorzitter: Mevrouw Berx heeft het woord.

Mevrouw Cathy Berx: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, in het kader van CAO VII werd een werkgroep opgericht met vertegenwoordigers van de overheid en de vakbonden, die voorstellen zou moeten uitwerken om de planlast te verminderen. In de begrotingscontrole van 2005 was er sprake van een aantal besparingsmaatregelen. Die besparingen zouden echter gedeeltelijk worden goedgeemaakt door een vermindering van de uitgaven als gevolg van een planlastreductie. Zo werd het toch voorgesteld.

Bij de samenstelling van die werkgroep werd geopperd dat het wellicht nuttig zou zijn om ook de schoolbesturen erin op te nemen, want de wensen van de vakbonden stemmen niet altijd overeen met die van directies, lerarenkoepels en inrichtende machten.

Mijnheer de minister, hebben de schoolbesturen nu ook daadwerkelijk deelgenomen aan de werkzaamheden van die werkgroep? Welke voorstellen heeft de werkgroep ondertussen gedaan? Wat zijn de verwachte resultaten inzake planlastvermindering en inzake de uitgavenvermindering voor de scholen? Welke planning is afgesproken voor de implementatie van de maatregelen in de onderwijssector?

De voorzitter: Mevrouw Vanderpoorten heeft het woord.

Mevrouw Marleen Vanderpoorten: Wat is de rol van de directies? We stellen vast dat het dikwijls van de houding van de directies afhangt of er meer of minder planlast bij de leerkrachten terechtkomt. Het probleem is minder groot bij sterkere directies dan bij zwakkere, want die laatste willen zich met allerlei

documenten indekken. Ik ben bijgevolg erg benieuwd naar de stand van zaken.

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Ik wil hier even herinneren aan de vraag om uitleg van mevrouw Vanderpoorten van 14 april 2005. In mijn antwoord heb ik toen een overzicht gegeven van de werkzaamheden aangaande planlast in opvolging van CAO I hoger onderwijs en CAO VII voor de overige onderwijsniveaus.

De werkgroep planlast uit CAO VII is in mei 2005 twee keer bijeengekomen. Tijdens die vergaderingen heeft men het rapport over de meting van de daling van de administratieve lasten in 2004 en het vereenvoudigingsrapport 2005-2006 besproken. Verder is er gediscussieerd over de deontologische code van de inspectie, de folder 'Indiensttreding', de nieuwe rondzendbrief betreffende de indiensttreding van het onderwijspersoneel en een betekenisvolle afslanking van het aantal formulieren. Deze vermindering van formulieren geldt vanaf 1 september 2005. Het gaat om een belangrijke lastenvermindering voor nieuw onderwijspersoneel en voor het personeel van de schoolsecretariaten.

De werkgroep planlast is op woensdag 26 oktober 2005 bijeengewees. De agendapunten waren de deontologische code en de interne afspraken van de inspectie; de integratie van de bestaande rondzendbrieven betreffende planlast in een nieuw document, waarin aandacht wordt gegeven aan het overleg tussen de onderwijspartners in het lokale comité en de rol van de inspectie bij de doorlichtingen met het oog op het verminderen van planlast; en tot slot de evaluatie van de RIA-rapporten die bij nieuwe regelgeving worden gemaakt.

Tot vandaag waren de schoolbesturen niet betrokken bij de werkzaamheden van de werkgroep planlast. Dat zal veranderen, want op de volgende bijeenkomst van de werkgroep planlast die zal plaatsvinden in november 2005, zullen de inrichtende machten wel worden uitgenodigd.

Tot slot herhaal ik nog even mijn standpunt van april 2005. De vermindering van de planlast is geen zaak die volledig centraal kan worden opgelost. Zeer veel gegevens die het departement vraagt, worden nu al

elektronisch doorgestuurd. Die evolutie zet zich door.

Het departement Onderwijs heeft voor de jaren 2005-2009 een strategisch plan opgesteld op het gebied van informatiestromen en informatietoepassingen. Hierin is de gegevensuitwisseling met scholen en schoolbesturen een belangrijk luik. Zo wordt op basis van een overleg met de stedelijke inrichtende machten van Gent en Antwerpen een experiment opgezet over het wederzijds uitwisselen van gegevens. Uiteraard moeten zowel de technische als de juridische problemen worden uitgeklaard, bijvoorbeeld op het vlak van de privacy.

Het verminderen van de planlast voor het onderwijspersoneel is in grote mate een zaak van de lokale onderwijsgemeenschap. Directies, directieteams en participatieorganen kunnen een grote rol spelen bij het beperken of stroomlijnen van de papierberg tot wat strikt noodzakelijk is om efficiënt en kwaliteitsvol te kunnen werken.

Ik geef een voorbeeld. Uit de enquête over planlast die de VLOR in 2005 op mijn verzoek heeft georganiseerd, blijkt dat zeer veel onderwijsmensen klagen over de planlast in de school over het vragen, ontvangen en noteren van geldsommen. Het gaat over zaken als het gebruik van de refter, het zwemgeld, geld voor drank, het boekenfonds, ingangs- en toegangsgelden, vervoer, enzovoorts. Nochtans wordt dat niet op Vlaams niveau opgelegd door de regelgevende overheid. Het komt aan het directieteam toe om deze geldstromen tot een minimum te beperken. Een centrale instantie kan dat niet.

De voorzitter: Mevrouw Berx heeft het woord.

Mevrouw Cathy Berx: Ik dank de minister voor zijn antwoord. Gisteren is de werkgroep bijeengekomen. We wachten de resultaten af van die bijeenkomst en van de vergadering van november. Ik begrijp goed dat we inzake planlast een onderscheid moeten maken tussen wat in Brussel en wat in de scholen zelf ontstaat. Het moet wel een aandachtspunt blijven. We moeten erover waken dat er niet meer planlast wordt gecreëerd dan strikt nodig. Ik hoop dan ook dat er vlug resultaten worden geboekt.

De voorzitter: Het incident is gesloten.
